سرمقاله

درنگی بر مسئله استقلال

علی قادری

چند نکته قابل تأمل در باب سالروز استرداد استقلال کشور وجود دارد.

اول؛ دوران امان الله خان از جهتی نقطه عطفی در تاریخ کشور است. برای اولین بار، مشروطیت شکل گرفت و مدیریت کشور بر اساس قانون مطرح شد. پادشاه به عنوان حاکم مشروط و محدود به قانون شد.

این بزرگترین دگرگونی ممکن در زمانه امان الله خان بود. با این حال، نوع برخورد امان الله خان با مسئله تجدد، اصلاحات و نوآوری سطحی بود.

امان الله خان نه ارتباط منطقی و عقلانی با دنیایی غرب برقرار توانست و نه ملزومات تجدد و نوگرایی را درک نمود.

بر این اساس اصلاحات خود را بر مبنای درک و فهم عامیانه بنا نمود و در کمترین زمان ممکن به بن بست مواجه شد. حال آنچه در زمانه امان الله خان و استقلال افغانستان برای ما نقطه عطف می سازد این است که نزدیک به قرن از آن زمان گذشته است ما چه نسبتی با مشروطیت، تجدد و نوآوری و دانش مدرن برقرار نموده ایم. آیا وضعیت ما در نسبت به یک ۹۶ سال گذشته تغییر کرده است.

دوم؛ ۹۶ سال از استرداد استقلال افغانستان گذشته است. اما نوع برخورد ما تا حدودی غیر عقلانی است. ما کمتر نسبت به این پدیده تأمل و تفکر می نمایم.

نخبگان سیاسی و افراد در رأس قدرت در چهار دیواری ارگ جشن می گیرد. ۹۶ سال گذشته و آنچه بر افغانستان رفته است کمتر آن ها را وادار به تأمل نموده است.

تا هنوز هیچ از یک از نخبگان جامعه ما سهم خود را در آوردن شادی و درد و رنج در این کشور نسنجیده است. همه با افتخار از گذشته ای یاد می کند که سراسر بدبختی به بار آورده است. کسی از خود نمی پرسد که من چه سهمی در آبادانی و ویرانی این کشور داشته ام.

با این حال، این مسئله تنها در دایره نخبگان محدود نمی شود. مردم نیز کمتر تأمل می کند. نسبت خود را با گذشته نمی سنجد. با این حال، مهمترین و اساسی مسئله برای نخبگان و مردم کشور این است که ربط و نسبت خود را با رویداد های گذشته این کشور مشخص نماید. تأمل نماید که چه سهمی در آبادانی و ویرانی این کشور رفته است. این مسئله اما، برای نخبگان در رأس قدرت مهمتر و اساسی تر است.

سوم؛ مسئله اساسی و جدی در باب خود مفهوم استقلال است. در زمانه امان الله خان استقلال به معنای رهایی سیاست داخلی و خارجی از نفوذ و سیطره انگلیس بود. اما در زمانه کنونی مفهوم استقلال به خاطر مسئله جهانی شدن دگرگون شده است. استقلال در تدوین سیاست امر نیک است اما استقلال و به معنی خودکفایی از بنیاد اشتباه است.

خودکفایی در دنیایی کنونی ممکن نیست. اگر هم ممکن باشد عقلانی نیست. با این حال، استقلال در اتخاذ تصمیم گیری و تعیین سرنوشت کشور بر اساس عقلانیت سیاسی کاری نیک و درست است اما استقلال به معنی عدم رابطه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی و سیاسی با کشور های دیگر غیر عقلانی و بی بنیاد است.

در جهان کنونی، کشور ها نسبت به هم وابسته است. این وابستگی از بزرگترین و قدرتمندترین کشور گرفته تا کوچک ترین و ضعیف ترین کشور را در بر می گیرد. با این حال مسئله اساسی این است که در این زنجیره وابستگی وضعیت ما چگونه است. ما به کشور های دیگر وابسته ایم آیا کشور های دیگر نیز وابسته ماست. آیا ما به لحاظ اقتصادی، فرهنگی و ... مصرف کننده ایم یا اینکه تولیدات اقتصادی و فرهنگی نیز داریم.

چهارم؛ برخورد ما با مسئله استقلال تا اندازه زیاد احساسی است. حد اقل برخورد روشنفکران باید عقلانی باشد.

به جای پرداختن به مفهوم استقلال بحث انتراعی نمودن بهتر آن است که کارکرد نهاد ها و نخبگان در ۹۶ سال گذشته را مورد نقد قرار دهیم. تنها با برخورد عقلانی و نقد گذشته امکان رهایی و عبور از دام گذشته ممکن و عملی است. برخورد احساسی و حماسه سازی سالروز استرداد استقلال کشور ما را درگیر با نداشته های مان می کند. بنابراین، مسئولیت اساسی و جدی روشنفکران کشور است تا از نوع برخورد و نگاه خود را نسبت به رویداد استقلال کشور تغییر داده و صرفا برخورد احساسی و حماسی گونه نداشته باشد.

تحویل شده توسط
توانمندی
تقویه جامعه مدنی در افغانستان

نقش شورای ولایتی با صلاحیت در حکومتداری خوب و تمثیل اراده مردم

علی جان تاتارخانی /قسمت دوم و پایانی

استراتیژی موقت انکشاف ملی افغانستان نیز بر سهم گیری ومشارکت مردم چنین تاکید میکند:» دولتی که در آن ادارات برای مردم فقیر بیشتر پاسخده وحسابده باشند وسهم گیری آنان را در پروسه سیاسی و تصمیم گیری ها در سطح محل بدون در نظرداشت جنسیت و وضع اجتماعی آنان افزایش دهد.» یکی از اهداف ایجاد شوراهای ولایتی نیز تقویت حکومت داری خوب و افزایش سهم گیری مردم در تصمیم گیری ها و پروژه های انکشافی است.

چنانکه در ماده اول وظایف و صلاحیت های شورای ولایتی نیز آمده است:»

مشارکت در تعین اهداف انکشافی حکومت در ساحات اقتصادی، اجتماعی، صحت، معارف وباز سازی وسایر امور مربوط به ولایات.»

از آنجاکه مردم بصورت مستقیم نمی توانند در تمام تصمیم گیری ها ی حکومت در سطح ولایت، تعین تمام اهداف انکشافی و هم چنان طرح تطبیق پروژه های انکشافی در سطح محلات و ولایات اشتراک کنند و ارگانهای دولتی را مشوره دهند بنآ اعضای شورای ولایتی به نماینده گی از مردم در تعین اهداف انکشافی، طرح و تطبیق پروژه های انکشافی، در مورد مصرف و کاربرد موثر منابع مالی و هم چنان حل و فصل منازعات اشتراک نموده و اراده آنها را در سطح ولایات در تصمیم گیری ها، طرح وتطبیق پلانها و پروژه ها تمثیل می نمایند.

نقش شوراهای ولایتی در شفافیت، پاسخگویی و مبارزه با فساد اداری: بدون شک یکی از مشخصات بسیار مهم حکومت داری خوب شفافیت و پاسخگوی در مقابل افکار عمومی می باشد.

نظارت موثر و دوامدار اعضای شورای ولایتی از کار و عمل کردهای ادارات دولتی در سطح ولایات میزان شفافیت و پاسخگویی را افزایش می دهد. برهیچکس پوشیده نیست که امروزه در افغانستان فساد به قاعده رفتاری اداری تبدیل شده است و متاسفانه کسانیکه با فساد مبارزه میکنند یا برعلیه خود آنها دوسیه ساخته می شوند ویا دوسیه فساد پیشه گان توسط پول بسته می شوند.

از طرف دیگر عدم شفافیت باعث شده است که روابط بر تخصص وشایسته سالاری غلبه کند.

اما با وجود اینها، معین پالیسی و مسلکی ارگانهای محل در یکی از مصاحبه های خود در تاریخ ۱۳۹۳/۹/۶ در کابل از موثریت شوراهای ولایتی در به وجود آوردن شفافیت و مبارزه با فساد اداری چنین گفت:»این شوراها تاثیرات مثبت هم داشته اند؛ چنانچه ۱۴۰ هزار شکایات ناشی از فساد اداری، کم کاری ودیگر موارد تخطی از قانون توسط ادارات دولتی به شوراهای ولایتی آمده بود این نشان میدهد که مردم به شورای ولایتی اعتماد کرده اند.

در ولایت کاپیسا شوراهای ولایتی ۳۸۰ منازعه را حل کرده است که بعضی منازعات از ۵۰ تا۶۰ سال سابقه داشته است .» این نشان میدهد شوراهای ولایتی با وجود داشتن کمی ها و کاستی ها موثریت نیز داشته است.

در ولایات و مناطق دورافتاده اکثرآ مردم از راه ها و ابزارهای قانونی مانند راه پیمایی، مظاهره ویا در جریان قرار دادن رسانه ها ونهادهای مدنی فعال برای بیان خواست ها ونیازمندی ها، رسانیدن شکایات ومشکلات شان به گوش مسئولین درجه اول در مرکز اگاهی ندارند.

بنا شورای های ولایتی یگانه مرجع و ادرس برای بیان خواست ها نیازمندیها وشکایات مردم ناشی از عدم شفافیت، موجودیت فساد اداری و یا دیگر موارد خلاف ورزی از قانون در سطح ولایات و ولسوالیها می باشد. ،

البته شفافیت زمانی به وجود می اید که نماینده گان مردم در شورای ولایتی دسترسی به موقع و دقیق به اطلاعات در باره عملکردهای ارگانهای حکومتی به ویژه بخش مالی مانند مصرف وچگونگی اختصاص بودجه عادی و انکشافی داشته باشند تا یافته های شان را از طریق رسانها با مردم و موکلین شان شریک سازند، امروزه حکومتها سعی مکنند تا از تمام فعالیت های خود مردم را درجریان قرار داده وبا استفاده از رسانه های جمعی فعالیتهای خود را قسمی در اختیار مردم قرار دهند که مردم به شفافیت در عملکرد حکومت باور مند شده واحساس کنند که حکومت کنندهگان هیچ امری را از مردم پنهان نمیکنند وبدین طریق اعتماد مردم به دولت افزایش می یابد.

تجارب بیش از ده سال گذشته در افغانستان، ودیگر کشورهای جهان نشان میدهد که رسانه ها و نهادهای مدنی فعال از موثر ترین ابزارها برای به وجود آوردن شفافیت وپاسخگو ساختن ادارات حکومتی از طریق افشا سازی و بسیج افکار عمومی برضد فساد اداری و یا دیگر موارد تخطی از قانون می باشند، بنا براین، هماهنگی و همکاری شوراهای ولایتی با رسانه ها، ارتباط مداوم با نهادهای مدنی که در راستایی مشکلات و خواست های مردم از حکومت داد خواهی میکنند در به وجود آوردن شفافیت، مبارزه با فساد و پاسخگوساختن مقامات حکومتی درسطح ولایات ولسوالی ها امر حیاتی به حساب امده ونقش حکومت داری محلی به ویژه شوراهای ولایتی را در حکومت داری خوب تقویت میکند.

نقش شورا های ولایتی در کارایی و اثربخشی ادارات دولتی: یکی دیگر از ویژه گی های حکومت داری خوب اصل کارایی (Efficiency) و موثریت (Effectiveness) در ادارات می باشد. کارایی اداری بدین معنی است که یک اداره با کمترین منابع مالی، انسانی و زمانی بیشترین دست اورد را داشته باشند و موثریت اداری هم بیشتر به کیفیت کار در ادارات تمرکز دارد.

یک بخش مهم وظایف شوراهای ولایتی باصلاحیت باید تفتیش و ارزیابی از کارکردها و اجراات ادارات دولتی در سطح ولایات باشد و همچنان یکی از مشکلات

عمده پیش روی شوراهای ولایتی موجود عدم داشتن صلاحیت و قدرت اعمال صلاحیت برای نظارت ، ارزیابی وتفتیش از کار کردهای ادارات می باشد، بنا بر این لازم است تا برای شورا های ولایتی صلاحیت تفتیش، ارزیابی و نظارت موثر و منظم از کار کردهای ادارات دولتی در سطح ولایات داده شود .

زیرا نظارت و ارزیابی قانونی فعالیت های ادارات دولتی مانند برنامه ریزی اقتصادی، انکشافی و همچنان بررسی خطرات وپوتانسیل این فعالیت ها و برنامه ها توسط شورای ولایتی و از طرف دیگر برملا سازی کاستی ها، کارایی و اثر بخشی ادارات دولتی را تقویت نموده و زمینه را برای استفاده معقول از منابع عامه فراهم می سازد.

در نتیجه می توان گفت شوراهای ولایتی زمانی می تواند برای حکومت داری خوب و تمثیل اراده مردم نقش فعال بازی کنند که دارای چارچوب کاری ولایحه وظایف مشخص بوده و قانون صریحآ صلاحیت نظارت، تفتیش وارزیابی منظم و موثر از کار کردهای ادارات دولتی به شوراهای ولایتی بدهد و هم چنان باید بر تصامیم و فیصله های شوراهای ولایتی منحیث نماینده گان مردم ضمانت اجرایی در قانون داده شود تا شوراهای ولایتی بتوانند در راستایی به وجود آوردن اصلاحات اداری، جلوگیری از فساد اداری، تخطی از قانون، به وجود آوردن شفافیت و پاسخگو ساختن حکومت اعمل صلاحیت کنند و از طرف دیگر هما هنگی و یک پارچگی در عمل کردها و تصمیم گیری ها، ارتباط مداوم با رسانه ها و نهاد های مدنی برای تحت فشار قرار دادن ادارات حکومتی، افشاسازی موارد تخطی از قانون، بسیج افکار عمومی بر علیه فساد اداری وعدم موثریت ادارات و هم چنان داد خواهی برای حقوق شهروندان اولین شرط موفقیت و اعمال صلاحیت شوراهای ولایتی می باشند. ...پایان

استرالیا ، دوسال بدور از مهاجرتهای غیرقانونی

حسین بهمن

حکومت استرالیا اعلام کرده است که عملیات حفاظت از مرزهای استرالیا برای توقف کشتیهای حامل پناهجویان غیر قانونی درین کشور فوق العاده موثر بوده است.

پیتر داتن وزیر مهاجرت وسرحدات استرالیا میگوید که طی یک سال گذشته هیچ کشتی حامل پناهجویان غیرقانونی موفق نشده است که وارد ابهای استرالیا شود. پیتر داتن وزیر مهاجرت و سرحدات استرالیا میگوید از اغاز برنامه عملیات حفاظت از مرزهای استرالیا در دیسامبر سال ۲۰۱۳ تا اکنون تنها یک کشتی با ۱۵۷ پناهجوی غیرقانونی توانسته بود که وارد ابهای استرالیا شود که تمامی سرنشینان ان به کمپ پناهجویان در جزیره نارو منتقل شدند. عملیات حفاظت از مرزهای استرالیا برنامه ی بود که ازسوی تونی ابوت نخست وزیر کنونی استرالیا به منظور جلوگیری از ورود پناهجویان غیرقانونی به ابهای این کشور روی دست گرفته شد.

به اساس این برنامه که رهبری ان را یک جنرال ارشد استرالیایی به عهده دارد ،کشتیهای حامل پناهجویان غیرقانونی قبل از رود به ابهای استرالیا متوقف و دوباره به همان کشوری فرستاده میشوند که از انجا عازم استرالیا شده بودند. این برنامه یکی از موفق برنامه های است که تا اکنون از سوی استرالیا برای مبارزه با قاچاقبران انسان روی دست گرفته شده است.

هدف ازین برنامه حفظ جان پناهجویان و جلوگیری از ورود پناهجویان غیرقانونی به ابهای استرالیا گفته شده است.

در استانه دوسالگی این برنامه ، وزیر مهاجرت وسرحدات استرالیا گفت که طی دوسال گذشته بارها قاچاقبران انسان تلاش کرده اند که پناهجویان را به صورت غیرقانونی وارد استرالیا کنند اما تمامی تلاشهای انان ناکام بوده است.

به گفته پیتر داتن طی دوسال گذشته دستکم بیست کشتی با ۶۳۳ پناهجوی غیرقانونی تلاش کرده اند که وارد ابهای استرالیا شود اما نیروهای بحری استرالیا قبل از ورد این کشتیها به ابهای استرالیا انسان را متوقف و سرنشینان ان را به کشورهای اصلی شان باز گردانده اند.

به گفته پیتر داتن در تازه ترین مورد ماه گذشته میلادی یک کشتی با چهل وشش پناهجو که همگی شهروندان ویتنام بودند قبل از ورود به ابهای استرالیا متوقف و دوباره به ویتنام باز گردانده شد. اقای داتن همچنین گفت که از زمان اغاز برنامه عملیات حفاظت از مرزهای استرالیا هیچ پناهجو در مسیر این کشور جانش را از دست نداده است.

پیتر داتن میگوید که این برنامه اکنون به قوت خود باقیست و تا زمانی ادامه خواهد داشت که این کشور مطمئن شود که دیگر مقصدی برای پناهجویان غیرقانونی نخواهد بود.

طی دوازده ماه گذشته که اخرین کشتی حامل پناهجویان توانست وارد ابهای استرالیا دستکم هشت کشتی با ۲۳۵ پناهجوی غیرقانونی قبل از ورود به ابهای استرالیا متوقف ودوباره به همان کشوری فرستاده شده اند که از انجا عازم استرالیا شده بود. پیتر داتن گفت جا دارد که از نیروهای بحری استرالیا که به صورت جدی ومسلکی از مرزهای ابی استرالیا حفاظت میکنند قدردانی کنم.

وی گفت که حکومت تونی ابوت هرگز اجازه نمیدهد که یکبار دیگر مانند دوران حاکمیت حزب کارگر سیل از پناهجویان غیرقانونی به استر الیا سرازیر شوند. به اساس امارها در زمان حکومت جولیا گیلارد که وابسته به حزب کارگر بود دستکم هشتصد کشتی با پنجاه هزار پناهجوی غیرقانونی وارد استرالیا شده بودند.

در زمان حکومت جولیا گیلارد شاید بیشترین تعداد پناهجویان غیرقانونی توانستند که وارد ابهای استرالیا شوند. هرچند به تازه گی حزب کارگر استرالیا نیز پذیرفته است که سیاست تونی ابوت در قبال پناهجویان غیرقانونی فوق العاده موفق بوده و اگر حزب وی در انتخابات اینده استرالیا پیروز شود،از سیاست اقای ابوت در قبال پناهجویان غیرقانونی پیروی خواهد کرد.

یکی از اعضای بلند پایه حزب کارگر استرالیا اعتراف کرده است که سیاست انان باعث شد که صدها پناهجو در مسیر استرالیا جانهایشانرا از دست بدهد درحالیکه پالیسی تونی ابوت باعث حفظ جان پناهجویان شد.

وزیر مهاجرت وسرحدات استرالیا همچنین گفت که عملیات حفاظت از مرزهای استرالیا سبب شده است که قاچاقبران انسان دیگر نتوانند با سرنوشت پناهجویان بازی کنند زیرا طی یک سال گذشته انان موفق نشده اند که حتی یک کشتی را موفقانه به ابهای استرالیا بفرستند.

حکومت استرالیا در حالی موفق شده است که دروازه های این کشور را به روی پناهجویان غیرقانونی مسدود کند که امروز مسئله مهاجرت های غیرقانونی به یک معضله جدی در سطح بین المللی تبدیل شده است. همه روزه سیلی از پناهجویان از کشورهای نظیر افغانستان، سوریه،عراق، لیبیا، پاکستان وحتی ایران کشورهای شانرا ترک میکنند و راهی کشورهای اروپایی میشوند. با وجود که هزاران پناهجو در مسیر کشورهای اروپایی طی سالهای گذشته جانهایشانرا از دست داده اند اما هجوم پناهجویان به سوی این کشورها همچنان ادامه دارد.

در تازه ترین مورد دستکم چهل پناهجو که همگی راهی کشورهای اروپایی بودند به دلیل خفه گی دریک کشتی مزدحم جانهایشانرا از دست دادند. این رویداد روز یکشنبه هفته جاری در دریای مدیترانه رخ داد.

گفته می‌شود قربانیان در محفظه بسته زیر عرشه قایق گیر افتاده و خفه شده‌اند. به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، حدود ۳۰۰ نفر از مسافران این قایق که از مقصد لیبی به قصد اروپا در حرکت بود، نجات یافته‌اند. به گفته سازمان ملل متحد از ابتدای سال جاری میلادی بیش از ۲۰۰۰ مهاجر در راه رسیدن به اروپا جان خود را از دست داده‌اند. این مسیر به خطرناک‌ترین مسیر مهاجرتی دنیا تبدیل شده است.سازمان جهانی مهاجرت هم گزارش داده است که اروپا در سال ۲۰۱۵ شاهد بیشترین تعداد مهاجران غیرقانونی خواهد بود که تلاش می‌کنند از طریق دریای مدیترانه وارد این قاره شوند. تا اواخر سال ۲۰۱۳ استرالیا نیزیکی از پر طرفدار ترین مقصد برای پناهجویان بود اما با امدن تونی ابوت و اتخاذ پالیسی سختیگرانه در قبال پناهجویان اکنون این کشور دیگر شاهد سرازیر شدن سیل اسای پناهجویان نیست.

طی پانزده سال گذشته سالانه تا پنجاه هزار پنا هجو به صورت غیرقانونی وار استرالیا شده اند. طی این مدت حدود ۱۵۰۰ تن از پناهجویان در مسیر استرالیا غرق شده و جانهایشانرا از دست داده اند. این در حالیست که هنوز از سرنوشت صدها تن از شهروندان افغانستان که طی سالهای گذشته راهی استرالیا شده بودند،خبری در دست نیست.

پیش ازین تونی ابوت نخست وزیر استرالیا به کشورهای اروپایی نیز پیشنهاد کرده بود که اگر میخواهند از بحران مهاجرتهای غیرقانونی نجات یابند پالیسی نظیر انچه را حکومت استرالیا روی گرفت عملی کنند.

هرچند این پیشنهاد ازسوی کشورهای اروپایی در همان ابتدا رد شد اما به نظر میرسد کشورهای اروپایی نیز اکنون برای مهار مهاجرت های غیرقانونی راه دیگری در پیش ندارند.

کارتون روز

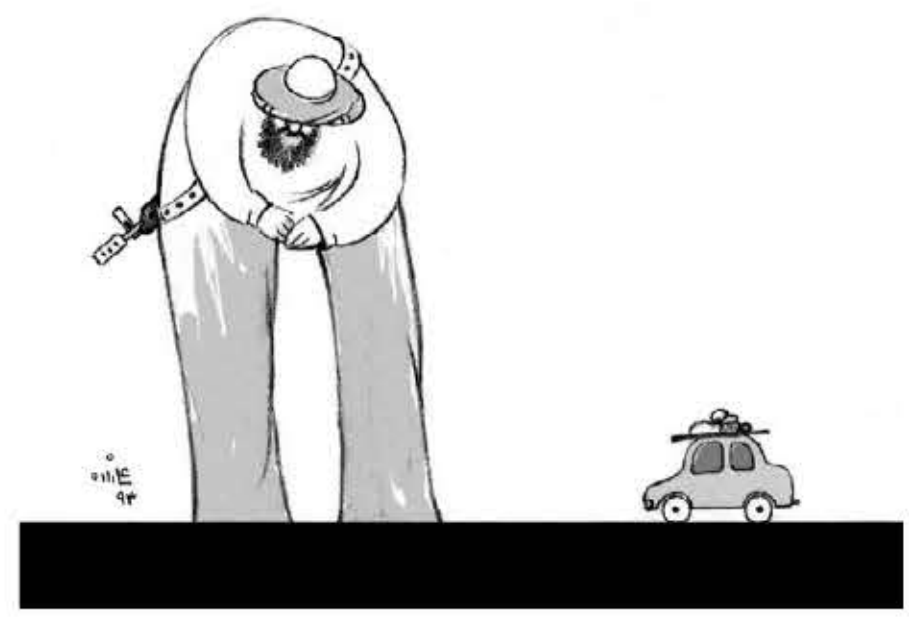

روزنامه افغانستان The Daily Afghanistan
Daily Outlook AFGHANISTAN

□صاحب امتیاز: داکتر حسین یاسا
□مدیر مسوول: محمد رضا هویدا ۰۷۹۸۳٤۱۸٦۱
□سردبیر : حفیظ الله زکی ۰۷۹۹۱۵۷۳۷۱
□ کاریکاتوریست: خالق علی زاده
□دیزاین: محمد صالحی، علی‌اصغر زاهدی
□مسئول وب سایت: مهدی صالحی
□آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر V- ۱۳۷

روزنامهٔ‌افغانستان از همهٔ دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.
هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد.
مقالات وارده بازگردانده نمی شود.
مسئولیت مقالات به عهدهٔ نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیانگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.
روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.
www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com